Yttrande över remiss av Motion (2019:21) av Talla Alkurdi (S) om behov av mer fortbildning, utveckling och forskning inom primärvården

Styrelsen för Stockholms läns sjukvårdsområde (SLSO) har av Rotel V – Vårdutvecklingsroteln anmodats yttra sig över behovet av mer fortbildning, utveckling och forskning inom primärvården.

Ärendebeskrivning

I motionen framförs att mer utbildning behövs inom primärvården för vårdpersonal på husläkarmottagningar, minst tio externa fortbildningsdagar per år för läkare och fyra för specialistsjuksköterskor och annan legitimerad personal. Vidare framförs att Akademiskt primärvårdcentrum bör tillföras mer resurser för att kunna inrätta fler kunskapsteam med uppdrag att fortbilda primärvårdens personal, stärka forskning och utveckling inom primärvården. Det ska också ges förutsättningar för allmänläkare att kombinera patientarbete med lokalt utvecklingsarbete på vårdcentralerna.

Förvaltningens yttrande

SLSO anser att motionen tar upp ett viktigt område.

Förvaltningen vill belysa att Talla Alkurdi hänvisar till Läkarförbundets undersökning ”Fortbildning i vårdvalet” som ger Region Stockholm underkänt vad gäller krav på fortbildning.

Det bör poängteras att i undersökningen ”Fortbildning i vårdvalet” så är det förfrågningsunderlaget för vårdval primärvård som har granskats. I förfrågningsunderlaget finns inget krav på fortbildning för personalen och Region Stockholm är långt ifrån unik vad gäller detta. Bara sex av 21 landsting/regioner har specificerat mängden fortbildning.

Talla Alkurdi hänvisar också till Läkarförbundets fortbildningsenkät för 2018 där hon anser att Regionen Stockholm som helhet sticker ut med näst lägst antal externa fortbildningsdagar per läkare och år (5 dagar att jämfört med 7,9 för Region Kalmar).

Fortbildningsenkäten går ut till var sjunde yrkesverksam i Sverige skriven medlem. Urvalet gick ut till 2 997 individer och av dessa svarade 1 139 stycken (en svarsfrekvens på 40 %). Ur deras svar kan utläsas att Norrbotten har lägst antal externa fortbildningsdagar på 4 dagar och sju landsting/regioner har externa fortbildningsdagar på runt 5 stycken per år (Blekinge 5,2, Jämtland 5,6, Jönköping 5, Kronoberg 5,4, Skåne 5,7, Stockholm 5, Sörmland 5,4). Med tanke på att bara var sjunde läkare fått

frågan och av dessa svarsfrekvensen är 40 % går det inte belägga att Region Stockholm sticker ut i jämfört med de andra landstingen/regionerna.

Förvaltningen anser att det vore positivt med en fortbildningsgaranti men att de tio fortbildningsdagarna för specialistläkare och fyra för övrig personal bör innefatta både intern och extern utbildning. Beslut om utbildning bör också tas i dialog mellan chef och medarbetare som en del i kompetens- och utvecklingsplanen.

Förvaltningen delar motionärens förslag att utreda hur ersättningssystem bättre kan främja fortbildning för personal inom primärvården samt att Akademiskt primärvårdscentrum bör få utökade resurser.

Vad gäller att skapa förutsättningar för allmänläkare att kombinera patientarbete med lokalt utvecklingsarbete på vårdcentralerna anser förvaltningen att det är något som bör ske i samråd med chef och medarbetare, och inte något som bör fastställas centralt.

Förslag till beslut
Styrelsen för Stockholms läns sjukvårdsområde föreslås besluta

att avge yttrande över remiss av Motion (2019:21) av Talla Alkurdi (S) om behov av mer fortbildning, utveckling och forskning inom primärvården enligt ovanstående, samt

att förklara paragrafen omedelbart justerad.

Mikael Ohrling
Sjukvårdsdirektör

Maria Hjalmarsson
VO Primärvård chef

Stockholms läns landsting
Stockholms läns sjukvårdsområde
Registratorn
2019 -05- 28
RS 2019-0629

Region Stockholm

Rotel V –Vårdutvecklingsroteln

REMISS
2019-05-28

Hälso- och sjukvårdsnämnden
Stockholms läns sjukvårdsområde

Ärende:

Remiss - Motion 2019:21 av Talla Alkurdi m.fl. (S) om behovet av mer fortbildning, utveckling och forskning inom primärvården

---

Yttrande från berörd nämnd/styrelse senast: **2020-01-02**

Handläggare: **Michaela Hollis**

Yttranden skickas till regionledningskontorets registrator:

E-post: registrator.lsf@sll.se

Adress:
Regionledningskontoret
Registraturen
Box 22550
104 22 Stockholm

Internadress:
Regionledningskontoret, Registraturen, Landstingshuset

Socialdemokraterna
FRAMTIDSPARTIET

Ankom
Region Stockholm
2019 -05- 07
Dnr. RS2019-0629

MOTION

2019-05-07 2019:21

Motion av Talla Alkurdi (S) om behovet av mer fortbildning, utveckling och forskning inom primärvården

Trots att det tycks råda en bred politisk enighet kring behovet av satsningar på primärvården och vårdcentralerna är fortbildning, utveckling och forskning fortsatt väldigt eftersatt inom den nära vården. Detta gäller inte minst i Region Stockholm.

Att personal kontinuerligt ges fortbildning inom relevanta vårdområden är av stor vikt för att kunna erbjuda patienter en kvalitativ och evidensbaserad vård. Enligt läkarförbundets undersökning "Fortbildning i vårdvalet" får Region Stockholm underkänt när det kommer till krav på fortbildning inom primärvården. Läkarförbundets fortbildningsenkät från 2018 visar även att Region Stockholm som helhet sticker ut med näst lägst antal externa fortbildningsdagar per läkare av samtliga regioner. Snittet i Region Stockholm låg enligt undersökningen på 5 externa fortbildningsdagar per läkare och år, att jämföra med 7,9 för läkare i Region Kalmar. Inom primärvården ligger antalet externa fortbildningsdagar enligt Läkarförbundet i Stockholm ännu lägre med i genomsnitt 3 dagar per allmänläkare och år.

När det kommer till fortbildning inom primärvården ligger Region Stockholm långt efter många regioner. I till exempel Region Kronoberg ställs krav i förfrågningsunderlaget på 10 externa fortbildningsdagar per år för läkare och 4 för övriga legitimationsyrken. Liknande krav ställs även i Region Kalmar, Region Blekinge, Region Värmland, Region Örebro och Region Dalarna. I Region Västmanland ges vårdcentralerna ersättning för att ha möjlighet att skicka iväg personalen på fortbildningsaktiviteter.

För att möjliggöra att den senaste evidensen och behandlingsmetoderna kommer invånarna till del, räcker det däremot inte med att öka antalet fortbildningsdagar för personalen. Regionen måste även säkerställa att fortbildningen håller hög kvalitet och att personalen ges möjlighet till fortbildning inom samtliga för primärvården väsentliga områden. Därför är det oroväckande att Akademiskt primärvårdscentrum, som har ett fortbildningsuppdrag för hela primärvården idag, är underfinansierade och inte har möjlighet att erhålla kunskapsteam och

fortbildning inom många viktiga områden såsom hjärta- och kärl samt äldres hälsa. Vi menar därför att resurserna till Akademiskt primärvårdscentrum behöver öka.

I sitt delbetänkande för utredningen "God och nära vård – en primärvårdsreform" pekar Anna Nergårdh på det faktum att forskningen inom primärvården är mycket eftersatt och behöver stärkas. Som ett exempel kan nämnas att omkring 40 procent av vårdbesöken sker inom primärvården, men endast 1 procent av all medicinsk forskning.

I Region Stockholm har åtta akademiska vårdcentraler i uppdrag att bedriva forskning och utvecklingsarbete inom primärvården. För detta får de årligen 9 miljoner kronor. Företrädare från de akademiska vårdcentralerna vittnar om att detta är långt ifrån tillräckligt för att forskningen ska bli en naturlig del av primärvården. Med ökade resurser till de Akademiska vårdcentralerna skulle forskningen inom primärvården stärkas och de Akademiska vårdcentralerna skulle kunna samverka mer kring utveckling och fortbildning med vårdcentralerna i sitt nätverk.

För att primärvården ska utvecklas på bästa sätt är det avgörande att professionen själva får vara med och utveckla vården. Därför vill vi att fler allmänläkare ges möjlighet att bedriva utvecklings- och kvalitetsarbete på vårdcentralerna. Positiva exempel finns redan i Region Gotland och Region Kronoberg där allmänläkare får avsätta 20 procent, respektive 10 procent av sin arbetstid för lokalt utvecklingsarbete. Det kan handla om allt från implementering av nya behandlingsmetoder och digitala hjälpmedel till utveckling av rutiner för arbetet med specifika patientgrupper. Att skapa möjlighet att varva patientkontakter med utvecklingsarbete är inte endast ett sätt att stärka kvalitén i primärvården, det är även en viktig åtgärd för att skapa en mer hållbar och attraktiv arbetsmiljö. Till en början skulle försök kunna göras där fler allmänläkare ges möjlighet att avsätta 10 procent av sin arbetstid för utvecklingsarbete. För att detta ska bli möjligt krävs att vårdcentralerna ges resurser för detta.

Vi socialdemokrater menar att forskning, utveckling och fortbildning behöver bli en betydligt mer integrerad del av primärvården om vi ska kunna erbjuda invånarna en högkvalitativ hälso- och sjukvård samt kunna locka och behålla personal inom primärvården.

Med anledning av ovanstående föreslår Socialdemokraterna regionfullmäktige besluta:

att uppdra åt hälso- och sjukvårdsnämnden att införa en fortbildningsgaranti för vårdpersonalen på husläkarmottagningarna med krav på minst tio externa fortbildningsdagar per år för specialistläkare och fyra dagar per år för specialistsjuksköterskor och annan legitimerad personal, med fokus på den medicinska verksamheten

att uppdra åt hälso- och sjukvårdsnämnden att utreda hur ersättningssystemet bättre kan främja fortbildning för personalen inom primärvården

att uppdra åt hälso- och sjukvårdsnämnden att ge Akademiskt primärvårdscentrum utökade resurser i syfte att kunna inrätta fler kunskapsteam med uppdrag att fortbilda primärvårdens personal inom fler för primärvården relevanta områden

att uppdra åt hälso- och sjukvårdsnämnden att tillföra resurser till de Akademiska vårdcentralerna i syfte att stärka forskning och utveckling inom primärvården

att uppdra åt hälso- och sjukvårdsnämnden att skapa förutsättningar för fler allmänläkare att kombinera patientarbete med lokalt utvecklingsarbete på vårdcentralerna

Talla Alkurdi (S)

Victor Harju (S)

Robert Johansson (S)